Subject Code :
H-4432

Subject :
MARATHI LANGUAGE II (CWSN)

HOLLOW CRAFT STICKER

SEAT NO.	BAR CODE

Centre : ....
Seat No. (in fig.)......................................
(in words)...
....
Candidate's Signature :.............................
Supervisor's Signature with date :..............

Subject Code	**H-4432**
Subject	**Marathi Language II (CWSN)**
Date	**2025-02-14**

FOR OFFICE USE

Subject Code	
Subject	
Date	
Main Answer Book = 1	
Specific remarks of centre conductor regarding malpractices (in Red Ink)	

	Examiner	Moderator	Chief Moderator
Total in Figures	☐☐=☐	☐☐=☐	☐☐=☐
Total in Words			
Signature			
Apptt.No. :			

- Mobile Phones and other electronic gadgets are stricity prohibited inside the examination hall.
- Use of non-programmable calculator is allowed ONLY in some subjects.
- Writing in any form on the Hollow craft sticker and Bar code sticker is strictly prohibited.
- Only blue ink/ball pen is to be used for writing the answers. Black lead pencil may be used for drawing figures, diagrams and graphs. Use of any other colour pencil/pen is strictly prohibited.
- Disclosing of identify on the answer book (except in the space provided) in any form is strictly prohibited.
- Candidate should check that the printed seat number is correct and verify that the answer book has all pages serially numbered before filling all other details.

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

The Candidate shall

1. Produce the admission card on demand to competent authorities during the examination.
2. Enter the seat number and other particulars in the space provided on every main answer book and supplement.
3. Verify that the Block Supervisor has signed in the appropriate space on the main answer book and also the supplements.
4. Not be allowed to leave the examination hall during the first ONE HOUR and also the last TEN minutes of the examination.
5. Not damage/scribble the seat no./ barcode sticker.
6. Not indulge in any malpractice like.
   - Carrying written material into the examination hall.
   - Communicating in any manner with other candidates in the examination hall.
   - Passing slips of paper, answer book or supplements to other candidates.
   - Impersonating another candidates.
   - Attaching currency notes to the answer books.
   - Copying from another candidate or vice versa.
   - Leaving the examination hall without submitting answer book to the supervisor.
   - Using of coloured thread to tie answer books.
7. Abide by the rules of dicipline.
8. Stop writing on the answer book after the ringing of the final bell.
9. Stick the hollow craft sticker on the main answer book as well as on the supplement after the final bell.
10. Not leave the seat till all answer books are collected and counted by the supervisor.

NOTE :
Candidate shall be liable for penalty imposed by the board for the violation of any or all of the above clauses.

Pg No.	Examiner	Moderator	Chief Moderator
03			
04 & 05			
06 & 07			
08 & 09			
10 & 11			
12 & 13			
14 & 15			
16			
TOTAL			
Total in words			
Apptt. No.			
Sign			
Verification			

Marks Pg. 3	E	M	CM

Time : 3 Hours

MARATHI LANGUAGE II

(CWSN)

Subject Code

H	4	4	3	2

Total No. of Questions : 8 **(Printed Pages : 16)** **Maximum Marks : 80**

सूचना : (*i*) शुद्धलेखनाचे नवीन नियम पाळावेत.

(*ii*) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(*iii*) विद्यार्थ्यांनी प्रश्नपत्रिकेवरच उत्तरे लिहिणे अपेक्षित आहे.

1. (अ) खाली पाठ्यपुस्तकातील काही उद्गार दिले आहेत व त्यापुढे पर्याय दिले आहेत योग्य ते पर्याय निवडून लिहा : 2

(1) "आपले राष्ट्र आपणाला परत बोलावित आहे आणि त्याप्रमाणे भारतात परत जायचे आहे".

लेखक/लेखिका—वि.स. खांडेकर/दिवाकर/डॉ. र.अ. माशेलकर

पाठ—पंत मेले-राव चढले/माझी प्रकाशवाट/यत्न देवाची उपासना.

उत्तर : लेखक/लेखिका: ....

पाठ: ....

(2) "तू बाबांच्या बद्दल पुन्हा कधी आईंना विचारू नकोस हो". 2

लेखक/लेखिका—रमेश मंत्री/साने गुरुजी/दिवाकर

पाठ—मोत्याचे पीक/पंत मेले-राव चढले/मांजर व्हा!

उत्तर : लेखक/लेखिका : ....

पाठ : ....

(3) "आपण फन्ना करु. फडशा पाडू" 2

लेखक/लेखिका—म.म.द. वा. पोतदार/साने गुरुजी/जयवंत दळवी.

पाठ : पंत मेल-राव चढले/उदार पितृहृदय/मोत्याचे पीक.

उत्तर : लेखक/लेखिका : ....

पाठ : ....

(ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे **एका** वाक्यात लिहा :

(1) पाणबुड्यांनी कोणाची प्रार्थना केली ? 3

उत्तर : ....

(2) जादुगाराने मांजर होण्यासाठी लेखकाला किती रुपये सांगितले ?

उत्तर : ....

(3) गजाभाऊ व त्यांच्या बायकोने रावसाहेबांना भेट म्हणून काय द्यायचे ठरविले ?

उत्तर : ....

(क) खालील उद्‌गार कुणी कुणाला उद्देशून म्हटले ते लिहा.

(1) "काय झालं बाई वासराला ?" 3

उत्तर : ....

(2) "झाला रे खाऊन ? आण ते भांडे मी नदीवर घासून घेईन.

उत्तर : ....

(3) "वांगी पोहे करते. त्यांना फार आवडतात ते".

उत्तर : ....

(ड) खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **दोन** ते **तीन** वाक्यांत लिहा : 4

(1) डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांचे शिक्षक निसर्गाबद्दल काय सांगायचे ?

उत्तर : ....

....

....

(2) यत्न देवाची उपासना या पाठात लेखकाने माणसाचे कोणकोणते प्रकार सांगितले आहेत ?

उत्तर : ....

....

....

(3) "मांजर व्हा" पाठात लेखकाची बायको का लंगडत होती ?

उत्तर : ....

....

....

2. (अ) खाली पाठ्यपुस्तकातील कवितांतील काही ओळी दिल्या आहेत व त्यापुढे पर्याय दिले आहेत योग्य ते पर्याय निवडून लिहा :

(1) "अंतरीचा ज्ञानदिवा मालवू नको रे!" 2

कवी/कवयित्री–संत एकनाथ/संत नामदेव/संत सोहिरोबानाथ

कविता–चक्रवाक पक्षी/हरिभजनाविण काळ/गुरुमहिमा

उत्तर : कवी/कवयित्री: ....

कविता : ....

(2) "ते हुतात्मे देव झाले स्वर्गलोकी जाऊनी". 2

कवी/कवयित्री–मंगेश पाडगांवकर/वि.वा. शिरवाडकर/ग.दि. माडगूळकर.

कविता : सांगा कसं जगायचं/वंद्य वंदे मातरम्/ह्या नभाने

उत्तर : कवी/कवयित्री: ....

कविता:..

(3) "गुंतलेले प्राण ह्या रानात माझे 2

फाटकी ही झोपडी काळीज माझे"

कवी/कवयित्री–वि.दा. सावरकर/ग.दि. माडगुळकर/ना.धो. महानोर

कविता : सागरा प्राण तळमळला/ह्या नभाने/माये गं माये

उत्तर : कवी/कवयित्री : ....

कविता : ....

(ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे **एका** वाक्यात लिहा : 3

(1) "चक्रवाक पक्षी" या कवितेत जीवनावेगळे कोण तळमळत आहेत ?

उत्तर : ....

(2) "सांगा कसं जगायचं" या कवितेत पायात काय रुतून बसतात ?

उत्तर : ....

(3) "माये गं माये" या कवितेतल्या ग्रामीण मुलीला बुक कोण देणार आहे ?

उत्तर : ....

(क) खाली दिलेल्या काव्यांशाच्या योग्य जोड्या लावा : 4

	'अ' गट	**'ब' गट**
(1)	चुकलिया माय	रम्य परि मज भारी
(2)	आपुल्या मते उगाच	आधार गुरुराव
(3)	प्रासाद इथे	बालके रडती
(4)	पाखरांशी खेळ	तुज्या काळजाच्या कळा
		तुज नमो
		मी मांडून गावे
		चिखल कालवूं नको

उत्तर :

	'अ' गट		**'ब' गट**
(1)	चुकलिया माय	–	....
(2)	आपुल्या मते उगाच	–	....
(3)	प्रासाद इथे	–	....
(4)	पाखरांशी खेळ	–	....

(ड) खालील कवितेच्या ओळी कंसातील योग्य शब्द वापरून पूर्ण करा : 3

(1) तयाचे पै .... सदा मुखी

(दाम, नाम, काम)

(2) शस्त्रधारी निष्ठुरांशी शांतिवादी ....

(झुंजले, गांजले, रंजले)

(3) त्यो आसरु माझ्यासाठी हाय .... गोळा.

(चांदीचा, सोन्याचा, पितळेचा)

3. (अ) खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दांच्या जाती लिहा : 4

(1) <u>मुले</u> इकडेतिकडे भटकत <u>होती</u>.

उत्तर : मुले :– ....

होती :– ....

(2) <u>त्यांचे</u> खरच प्रेम आहे तुमच्या<u>वर</u>.

उत्तर : त्यांचे : ....

वर : ....

(आ) खालील शब्दांची भाववाचक नामे लिहा : 4

(अ) सुख ....

(आ) स्वच्छ ....

(इ) मानव ....

(ई) परका ....

(इ) खालील शब्दांचे विरुद्धार्थी शब्द लिहा : 4

(अ) चूक ×..

(ब) मान ×..

(इ) खाली ×..

(ई) लहान ×..

(ई) खालील शब्दांची विशेषणे लिहा : 4

(अ) माया ....

(आ) कृपा ....

(इ) समाज ....

(ई) भारत ....

(उ) खालील शब्दांचे वचन बदला : 4

(अ) वासरु ....

(आ) दार ....

(इ) डबा ....

(ई) झाड ....

(ऊ) खालील शब्दांचे लिंग बदला : 4

(अ) लेखक ....

(आ) नवरा ....

(इ) कारभारी ....

(ई) मुलगा ....

4. **'प'** गटातील वाक्प्रचार आणि **'फ'** गटातील वाक्प्रचारांचे अर्थ यांच्या योग्य जोड्या जळवून लिहा : 5

'प' गट	**'फ' गट**
(अ) पोटात शिरणे	प्रभाव पाडणे
(आ) फिकीर नसणे	काळजी नसणे
(इ) मोडीत घेणे	पळून जाणे
(ई) काढता पाय घेणे	स्वस्तात घेणे
(उ) छाप पाडणे	गोंधळून जाणे
	वाद घालणे
	खूप भूक लागणे
	वश करुन घेणे

उत्तर :

'प' गट	**'फ' गट**
(अ) पोटात शिरणे	....
(आ) फिकीर नसणे	....
(इ) मोडीत घेणे	....
(ई) काढता पाय घेणे	....
(उ) छाप पाडणे	....

5. खालील उतारा वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे लिहा : 4

आई थोर तुझे उपकार। जननी जठरी त्वां रक्षियेले त्वां पोसुनी पंचही प्राण, प्रेमस्वरुप आई, वात्सल्य सिंधु आई, अश्या अनेक कविता आईच्या नावावर लिहिल्या गेल्या. प्रत्येकाची आई वेगळी पण प्रेम एकच असते. "आ" म्हणजे आत्मा "ई" म्हणजे ईश्वर यांच मिलन म्हणजे आई. प्रत्येकाला आपली आई महान असते. न शिकलेली, सुंदर, कुरुप, श्रीमंत कशीही असली तरी वात्सल्य एकच असते. आता शब्द बदललेत. आईची मम्मी, मम्मा, अम्मा वैगेरे झाल्या. व्यक्ति एकच. जननी, जन्मदात्री, माय, आवय अशी नावें झाली. स्वामी तिन्ही जगाचा आईविना भिकारी असे म्हटले जाते. ते खरें आहे. आईची जागा रागवायला, प्रेमाला, सुख-दुख सांगायला हक्काचं स्थान असतं. माझी आई खूप शिकलेली नव्हती पण वाचणारी होती. त्यामुळे खेड्यात सुद्धा तिला अनेक विषयांचे ज्ञान होते. तिने स्वत: खूप कष्ट केले त्यामुळे कष्टाशिवाय काही मिळत नाही ही शिकवण तिने मला दिली. रिकामे रहायचे नाही. आळसाला दूर ठेवायचे. आहे त्या परिस्थितीत आनंदी उमेदीने रहायचे कोणतीही वस्तू टाकून द्यायची नाही त्याचाही उपयोग असतो तो कसा करावा हेही ती सांगत होती.

—संध्याछाया

—सौ. कुंदा कृष्ण कर्वे

प्रश्न :

(1) आई हा शब्द कसा तयार झाला आहे ? 1

उत्तर : ....

(2) आईला अजून कोणती नाव आहेत ? 1

उत्तर : ....

(3) आईने कोणती शिकवण दिली ? 1

उत्तर : ....

(4) उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या. 1

उत्तर : ....

6. खालील उतारा वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा : 5

उन्हाळा आला की पाण्याची 'किंमत' कळू लागते. उन्हाळ्यामध्ये वाढणारी मागणी लक्षात घेऊन 'पाणी काटकसरीने वापरा' असं आवाहन महापालिकेकडून केलं जातं आणि तिकडे सोयीस्कर दुर्लक्षही केलं जातं.

पिण्यासाठी ..... शेतीसाठी, उद्योगांसाठी, स्वच्छतेसाठी, ऊर्जानिर्मितीसाठी ...... कशाला पाणी लागत नाही ? माणसं, पशुपक्षी, झाडंझुडपं ...... साऱ्यांनाच सदासर्वकाळ पाणी हवं असतं. हे पाणी देणारा पावसाळा मात्र मर्यादित असतो, आणि बेभरवशाचाही. धरणं बांधलीयत खरी, पण पावसानं दडी मारली आणि धरणातल्या पाण्यानं तळ गाठला की सर्वांच्या तोंडचं पाणी पळतं. संपूर्ण वर्षभर पाणी जपून वापरण्याची प्रवृत्ती मात्र म्हणावी तितकी नक्कीच दिसत नाही.

एक तर नक्की—पाणीटंचाईचं संकट दिवसेंदिवस गंभीर होत आहे, याची जाणीव आता प्रत्येकाला व्हायला हवी. पाण्याचा उपसा रोज वाढतो आहे.

—तुम्ही बदलू शकता

— शिवराज गोर्ले

प्रश्न :

1. उन्हाळा आला की कशाची किंमत कळू लागते ? 1

   (1) सणाची

   (2) पाण्याची

   (3) गाण्याची

   (4) फिरण्याची

2. महापालिकेकडून पाण्यासंदर्भांत कोणते आवाहन केले जाते ? 1

   (1) अति वापरा

   (2) जास्ती वापरा

   (3) भरभरून वापरा

   (4) काटकसरीने वापरा

3. दिवसेंदिवस कुठलं संकट गंभीर होत आहे ? 1

(1) धान्य टंचाई

(2) वीज टंचाई

(3) पाणी टंचाई

(4) औषध टंचाई

4. सध्या कोणती प्रवृत्ती म्हणावी तितकी दिसत नाही ? 1

(1) संपूर्ण वर्षभर नाणी जपून वापरण्याची

(2) संपूर्ण वर्षभर नाती जपून वापरण्याची

(3) संपूर्ण वर्षभर वेळ जपून वापरण्याची

(4) संपूर्ण वर्षभर पाणी जपून वापरण्याची

5. संकट या शब्दाचा समानार्थी शब्द लिहा : 1

(1) आळस

(2) आठवण

(3) अडचण

(4) आनंद

7. खालील कार्यक्रमपत्रिकेतील रिकाम्या जागा चौकटीत दिलेले पर्याय वापरून लिहा : 5

ज्ञानदीप उच्च माध्यमिक विद्यालय

वास्को गोवा

—महात्मा गांधी जयंती—

दिनांक : .... वेळ: सकाळी ८:३० वा.

स्थळ : विद्यालयाचे सभागृह

'कार्यक्रमपत्रिका'

- मान्यवरांचे व्यासपिठावर आगमन
- स्वागत–प्रास्ताविक
- ....
- ....
- दीपप्रज्वलन
- मान्यवरांच्या हस्ते ज्येष्ठ नागरिकांचा सत्कार
- प्रमुख पाहुण्यांचे भाषण
- ....
- ....

• आभार प्रदर्शन
• 2 ऑक्टोबर
• सूत्रसंचालन
• मान्यवरांचे फुलांनी स्वागत
• मान्यवरांचा परिचय

Marks Pg. 14 & 15	E	M	CM

8. "अभ्यासाबरोबर खेळ महत्वाचा" या विषयावर पवन व आकाश या दोन मित्रांमधील संवाद तुमच्या शब्दांत पूर्ण करा : 5

पवन : आकाश! कसा आहेस तू ?

आकाश : मी मस्त, तू बोल, खूप दिवसांनी दिसलास.

पवन : ....

आकाश : पवन मीपण अभ्यास करतो, पण खेळायला सुद्धा वेळ देतो

पवन : बाबा नेहमी सांगतात अभ्यासाव्यतिरिक्त थोडा वेळ खेळायलाही दे

आकाश : ....

पवन : शाळेत शिक्षक सुद्धा हेच सांगतात.

आकाश : ....

पवन : बरोबर बोलतोस! अभ्यासाबरोबर खेळ महत्वाचा आहे.

आकाश : ....

पवन : आकाश, तू सांगतोस ते पटलं मला!

आकाश : शाब्बास! आता शोभतोस माझा मित्र.

पवन : ....

आकाश : पवन बराच वेळ झाला निघूया.

पवन : हो, नक्की भेटू उद्या.

आकाश : छान अभ्यास करु! मस्त खेळू!

Marks Pg. 16	E	M	CM

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....